

О САРАДЊИ СА ПОЉСКОМ

МИЛАН С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060 Београд, Србија
E-mail: mdimitrijevic@aob.rs

Резиме: Представљена је историја сарадње Милана С. Димитријевића са Болеславом Грабовским и Пољском.

Кључне речи: сарадња са Пољском, астрономија у Србији, историја науке, београдска Астрономска опсерваторија

Могућност за успостављање научне сарадње са Пољском указала се за време боравка од месец дана на Париској опсерваторији у Медону. На тај пут сам кренуо 18. новембра а у Београд се вратио 20. децембра, с тим што сам, како у одласку, тако и у повратку, пар дана туристички обилазио чаробне лепоте Италије.

У Медону је у исто време самном, боравио и Антони Голи са Више педагошке школе у Ополу у Пољској. Знао сам од раније да се тамо баве и спектроскопијом плазме а били су ми познати и радови Болеслава Грабовског, који се између осталог, теоријски бавио и Штарковим ширењем. Разговарајући са Антони Голијем, исказао сам жељу за успостављање сарадње са спектроскопистима на Вишој педагошкој школи у Ополу, а посебно са Болеславом Грабовским. Нарочито ме је привлачило што је имао и радове везане за различите примене у астрономији. Припремио сам Голију досије са избором мојих радова, да све то покаже колегама у Ополу.

Још за време мога боравка у Медону Голи ми је упутио 13. децембра писмо, које сам затекао по повратку у Београд. У Лабораторији су са пажњом и интересовањем разгледали садржај досијеа који им је Голи предао. Исказали су жељу и спремност за сарадњу и саопштено ми је да траже дозволу од Министарства за мој долазак, с обзиром да је у то време у Пољској владало ратно стање које је генерал Војћех Јарузелски прогласио 1981. године. У писму ми је предложено да планирам кратку посету Ополу у мају или јуну 1983.

У мају и јуну 1983, као и у септембру те године боравио сам на Париској опсерваторији у Медону, тако да је до посете дошло тек у пролеће 1984. У писму Болеславу Грабовском од 21. јануара 1984, обавештавам га да сам "ових дана" добио писмо од 27. новембра 1983, са званичним позивом проректорке Новаковске, и предлажем му да дођем у Ополе 9. априла. У Ополу сам на Вишој педагошкој школи боравио десет дана, од 9. до 18. априла 1984. године. Дочекао ме је асистент Болеслава на железничкој станици у Катовицама и аутомобилом превезао у Ополе. Приликом састављања програма боравка, који је у прилогу, Болеслав ми је предложио да задња два дана посетимо Краков и упитао да ли имам неку посебну жељу где бисмо могли да одемо у суботу. Предложио сам манастир Јасна Гура у Ченстохови, о чијој сам херојској одбрани од шведске најезде, која је подигла на ноге целу Пољску читао у "Потопу" Хенрика Сјенкјевича. У програму је написано -Ченстохова, зато што посета манастиру Јасна Гура вероватно не би била добро примљена од тадашње власти. Међутим ту су хтели да пођу сви; добијен је аутобус и цела лабораторија и део сарадника Више школе упутио се самном на тај излет.

У писму од 8. августа 1984. Грабовски извештава да је документ уговора о сарадњи са Институтом за физику, где сам у то време радио, готов и да чека новог ректора. Такође је напоменуо да нико из Опола неће доћи на Конференцију о физици јонизованих гасова у Шибенику, и да ме је укључио у програм међународне сарадње за наредну годину па се нада да ћемо се видети у Пољској (и Југославији),

Првог септембра 1984. прелазим на Астрономску опсерваторију, тако да рад на склапању уговора о сарадњи бива пребачен на нову Институцију.

Од 24. до 30. октобра 1985, гост Астрономске опсерваторије био је Болеслав Грабовски. У току боравка, заједно смо посетили Институт за физику у Београду, при чему смо обишли лабораторију Др Коњевића и разговарали са њим и члановима његове групе, као и Лабораторију за спектроскопију плазме на Катедри за физику Природно-математичког факултета, и разговарали са Проф. др Јагошем Пурићем, Проф. др Јарославом Лабатом, и Миливојем Ђуком. Започели смо и заједнички рад на проучавању утицаја закривљености трајекторија на профиле спектралних линија.

У узвратној посети Ополу био сам од 17. до 28. новембра 1985. Осим Опола посетио сам и Астрономску опсерваторију у Вроцлаву, чије сам сараднике упознао са активностима наше установе. Такође сам на крају боравка отпутовао са Болеславом у Краков, где сам посетио Астрономску опсерваторију и Физички институт Јагелонског универзитета. Сем тога, припремили смо уговор о сарадњи Астрономске опсерваторије и Више педагошке школе за 1986-1988, на теми "Зрачење и атомски сударни процеси у астрофизичким и лабораторијским плазмама", који је предвиђао узајамне посете од по десет дана сваке године.

Током 1986, једино је Грабовски био од 7. до 14. новембра гост Астрономске опсерваторије. Посетио је и Институт за физику где је разговарао са Др М. Поповићем и Др А. Михајловом, Катедру за физику Природно-математичког факултета у Београду где је га је примио проф. Др Ј. Пурић и Природно-математички факултет у Новом Саду где је био гост Др М. Павлова. Његова посета Новом Саду довела је до сарадње са овим Факултетом.

Од 11. до 20. новембра (два пута по десет дана пошто квота из 1986. није реализована) био сам у Ополу са директором Опсерваторије Миодрагом Митровићем. Посетили смо такође и Опсерваторију у Вроцлаву и разговарали о могућим видовима сарадње. Узвратна посета Грабовског била је од 10. до 17. децембра. 1987. Том приликом пошли смо заједно у Приштину и посетили лабораторију др Љутфи Истрефија.

У 1988. години, био сам од 22. јула до 2. августа на Међународној конференцији о облицима спектралних линија у Торунју а Грабовски је боравио у Београду од 15. до 21. августа те године. Ту смо извршили последње консултације пред излагање заједничког рада на Конференцији за физику јонизованог гаса у Сарајеву. Грабовски полази 15. августа за Сарајево, где од 16. до 18. августа учествује у раду ове конференције. На њој излаже заједнички рад: М. С. Димитријевић, А. А. Михајлов, Б. Грабовски: *The influence of Debye shielding on the Stark widths and shifts of ion lines in the adiabatic limit*. Грабовски се 19. августа враћа у Београд где од 19. до 21. ради са мношћом на заједничком чланку.

Болеслав је боравио у Југославији и од 13. до 18. марта 1990. Тада смо завршили рад: В. Grabowski, А. Czajnski and М. S. Dimitrijević: *Effect of back reaction on broadening of atomic spectral lines in the impact approximation*, J. Quant. Spectrosc. Radiat. Transfer **45**, (1991), 181-188. Грабовски је 16. марта отишао у посету Природно-математичком факултету у Новом Саду, где је посетио лабораторију Стевице Ђуровића, Бате Вујичића и Раше Кобиларова а 18. марта је продужио према Ополу.

То је била његова последња посета Београду. Позивао сам га и даље (види писма од 1. новембра 1992, 2. септембра 1993, 14 и 25 јануара 1994). Међутим он је у потпуности веровао извештајима о Србима у пољској штампи и стриктно се придржавао санкција у науци наметнутих нашој земљи. Када су оне скинуте изразио је жељу да наставимо сарадњу али такав интерес није постојао ни у Београду ни у Новом Саду.

После тога, једино сам био у Варшави од 16. до 19. фебруара 2020, на скупу КОСТ акције TUMIEE (Towards understanding and modelling intense electronic excitation - Према разумевању и моделирању интензивне електронске екситације).

Резултат ове сарадње је неколико заједничких радова, који су наведени на крају прилога.

СПОРАЗУМ О САРАДЊИ

ПОРОЗУМИЈЕНИЕ О БЕЗОСРЕДНЕЈ ВСПОЉПРАЦИ

zawarte między:

1. ASTRONOMSKA OPSERVATORIJA
Volgina 7, 11050 Beograd /Jugosławia/
2. WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA
im. Powstańców Śląskich
ul. Oleska 48, 45-052 Opole /PRL/

Art. 1

Przedmiot umowy.

Przedmiotem umowy jest współpraca w zakresie badań naukowych w dziedzinie: Promieniowanie i procesy zderzeń atomowych w plazmach astrofizycznych i laboratoryjnych.

Art. 2

Organizacja współpracy.

1. Do realizacji badań naukowych strony wyznaczają następujące placówki:
 - a/ ze strony polskiej: Instytut Fizyki.
 - b/ ze strony jugosłowiańskiej: Obserwatorium Astronomiczne.Szczegółowy wykaz prac i terminy realizacji ustala Plan pracy na okres 1985 - 1987 w załączniku nr 1, stanowiącym integralną część porozumienia. Kierowanie pracami, stanowiącymi przedmiot niniejszego porozumienia, należy do:
 - ze strony polskiej: doc. dr hab. Bolesław Grabowski z ramienia Dyrekcji Instytutu Fizyki,
 - ze strony jugosłowiańskiej: starszy pracownik naukowy, Dr Milica Dimitrijević z ramienia Rady Naukowej Obserwatorium Astronomicznego,którzy są odpowiedzialni za wykonanie porozumienia.
2. Strony ustalają, że przekazywanie wyników prowadzonych prac odbywać się będzie na następujących warunkach: wyniki badań będą opracowywane w formie wspólnych publikacji lub referatów, wygłaszanych na konferencjach naukowych.
3. Delegowanie pracowników naukowych dla realizacji zadań określonych w porozumieniu odbędzie się co roku w wymiarze 10 dni. Koszty podróży /tam i z powrotem/ pokrywa strona delegująca, a strona przyjmująca zapewni koszty pobytu oraz przejazdów wewnątrz kraju, jeżeli wymaga

- tego ustalony program. Koszty wspólnych badań w czasie wizyty zabezpiecza strona zapraszająca.
4. Ewentualne problemy z ochroną zdrowia będą rozwiązywane zgodnie z przepisami strony zapraszającej.
 5. Koszty wizyt przewidzianych porozumieniem będą pokrywane przez stronę przyjmującą, ze staraniem o to, by zachować równowagę nakładów obu stron.

Art. 3

Finansowanie prac.

Prace badawcze stanowiące przedmiot niniejszego porozumienia finansowane będą przez stronę odpowiedzialną za realizację danego odcinka pracy.

Art. 4

Wykorzystywanie wyników prac.

Strony ustalają, że wykorzystywanie przez nie wyników prac stanowiących przedmiot niniejszego porozumienia jest niczym nie ograniczone, o ile strony nie umówią się inaczej. Przekazywanie wyników prac stronom trzecim odbywać się może po wzajemnym porozumieniu się stron i na uzgodnionych między stronami warunkach. Publikowanie wyników prac objętych niniejszym porozumieniem może odbywać się po uprzednim porozumieniu między stronami, po zapewnieniu ochrony praw autorstwa.

Art. 5

Naruszenie umowy w zakresie postanowień dotyczących prac badawczych.

1. Każda ze stron jest odpowiedzialna za dotrzymanie warunków porozumienia.
2. Naruszenie porozumienia ma miejsce wówczas, gdy nie zostanie ono wykonane w całości lub częściowo, nie dotrzymane zostaną uzgodnione terminy lub wykonanie nie odpowiada treści postanowień ogólnych.
3. Nie ma naruszenia umowy w przypadku, gdy nie udało się rozwiązać podjętych zadań pomimo uwzględnienia najnowszych osiągnięć nauki i techniki.

Art. 6

Rozstrzyganie sporów w zakresie postanowień dotyczących prac badawczych.

1. Obie strony dążyć będą do tego, aby wszelkie spory jakie powstaną w toku realizacji niniejszego porozumienia, były rozstrzygane z obustronnym porozumieniem.

2. W razie nie dojścia stron do porozumienia w rozwiązaniu wynikłego sporu, porozumienie uważa się za zerwane.

Art. 7

Postanowienia końcowe.

1. Okres ważności niniejszego porozumienia ustala się na trzy lata, licząc od daty jego podpisania. Jeśli po upływie czasu ważności porozumienia żadna ze stron nie wypowie jego ważności, porozumienie automatycznie przedłuża się na następne 3 lata.
2. Każda ze stron może wypowiedzieć porozumienie. Wypowiedzenie jest ważne po upływie 3 miesięcy od zawiadomienia drugiej strony o zerwaniu bądź o wypowiedzeniu.
3. Wszelkie zmiany i uzupełnienia do niniejszej umowy wymagają pisemnej zgody stron i stanowią integralną część niniejszego porozumienia.
4. Porozumienie niniejsze zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, o tej samej treści i ważności, jeden w języku serbsko-chorwackim i jeden w języku polskim. Każda ze stron otrzymuje odpowiedni egzemplarz.

DYREKTOR
Obserwatorium Astronomicznego
w Belgradzie

Miodrag Mitrović
Miodrag Mitrović

REKTOR
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Opolu

Stanisław Kochmar
Prof. dr hab. Stanisław Kochmar

O SARADŃI SA POĽSKOM

Wyższa Szkoła Pedagogiczna
w Opolu

Observatorium Astronomiczne
w Belgradzie

PLAN PRACY NA OKRES 1986 - 88

w temacie: Promieniowanie i procesy zderzeń atomowych w plazmach astrofizycznych i laboratoryjnych

Lp.	Podtematy	Cel pracy	Wykonawca	Termin wykonania	Formy wykonania zadań	Forma zakończenia
1	2	3	4	5	6	7
1.	Fizyka atmosfer gwiazdowych.	Wspólne badanie i interpretacja widm gwiazdowych; określenie parametrów atmosfer wybranych gwiazd.	a/ Obserwatorium Astronomiczne w Belgradzie /Jugosławia/.	1.01.1986 31.12.1988	Długookresowa współpraca naukowo-badawcza.	uogólnienie; publikacje.
2.	Starkowskie poszerzenie linii spektralnych w plazmie.	Wspólne badanie wpływu procesów zderzeniowych na profile linii widmowych w plazmach astrofizycznych i laboratoryjnych.	b/ Instytut Fizyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu /PRL/			

Rektor
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Opolu

Dyrektor
Observatorium Astronomicznego
w Belgradzie

Wyższa Szkoła Pedagogiczna
w Opolu

Astronomska opservatorija
u Beogradu

PLAN RADA ZA PERIOD 1986 - 88

po temi: Zračenje i atomski sudarni procesi u astrofizičkim i laboratorijskim plazmama

No.	Podtema	Cilj rada	Izvršioci	Termin izvršenja saradnje	Forma izvršenja saradnje	Dokument o izvršenoj saradnji
1.	Fizika zvezda	Zajednička istraživanja vezana za analizu i interpretaciju zračenja zvezda i određivanje fizičkih parametara zvezdanih atmosfera	a) Astronomska opservatorija u Beogradu (Jugoslavija) b) Instytut Fizyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu (Polska)	1.01.1985 1.12.1987	Kooperacija naučno-istraživačkog rada	Zajedničke publikacije
2.	Štarkovo širenje spektralnih linija plazme	Zajednička istraživanja uticaja sudarnih procesa na oblik spektralnih linija iz astrofizičke i laboratorijske plazme				

Rektor
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Opolu

Direktor
Astronomske opservatorije
u Beogradu

SPORAZUM

O N. POSREĐNOJ SARADNJI

sklopljen između:

1. ASTRONOMSKA OPSERVATORIJA
Volgina 7, 11050 Beograd (Jugoslavija)
2. WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA
im. Powstańców Śląskich
ul. Oleska 48, 45-052 Opole (Polska)

Čl. 1

Predmet sporazuma.

Predmet sporazuma je zajednička naučno-istraživačka saradnja po temi: Zračenje i atomski sudarni procesi u astrofizičkim i laboratorijskim plazmama.

Čl. 2

Organizacija saradnje.

1. Realizaciju naučne saradnje obaviće sledeće ustanove:
 - a) sa jugoslovenske strane: Astronomska opservatorija.
 - b) sa poljske strane: Instytut Fizyki.

Detaljan opis ciljeva saradnje i termini realizacije nalaze se u planu rada za period 1986-1988 u dodatku br. 1, koji je integralni deo sporazuma.

Istraživanjima po temama koje su predmet ovog sporazuma rukovodiće:
- sa poljske strane: doc.dr.hab. Bolesław Grabowski u ime direkcije Instituta za fiziku

- sa jugoslovenske strane: viši naučni saradnik, Dr Milan Dimitrijević u ime Naučnog veća Astronomske opservatorije, koji su odgovorni za izvršavanje obaveza po sporazumu.

2. Obe strane se slažu da će se prikazivanje rezultata zajedničkih istraživanja obaviti na sledećim osnovama: rezultati istraživanja biće dati u obliku zajedničkih publikacija ili referata na naučnim konferencijama.

3. Razmena naučnih radnika u toku realizacije zadataka navedenih u sporazumu obavljaće se svake godine (u razmeri 10 dana). Troškove prevoza (tamo i nazad) pokriva strana koja delegira, a strana koja prima osigurava troškove boravka i prevoza unutar zemlje, ako to zahteva ustanovljeni program. Troškove zajedničkog istraživanja u toku posete, obezbeđuje strana domaćin.

4. Problemi zdravstvenog osiguranja rešavaće se po propisima zemlje domaćina.

5. Troškovi poseta predviđenih sporazumom padaju na teret ustanove koja prima posetu, vodeći računa o reciprocitetu.

-2-

Čl. 3

Finansiranje istraživanja.

Istraživanja koja su predmet ovog sporazuma biće finansirana od strane odgovorne za realizaciju datog dela istraživanja.

Čl. 4

Korišćenje rezultata istraživanja.

Obe strane se slažu da korišćenje rezultata zajedničkog istraživanja koja su predmet ovog sporazuma nije ničim ograničeno ukoliko se obe strane ne dogovore drukčije. Prenošnje rezultata istraživanja trećoj strani može se obaviti prema uzajamnom sporazumu obe strane i na osnovama utvrdjenim između strana. Publikovanje rezultata istraživanja obuhvaćenih ovim sporazumom može se odvijati prema ustanovljenom međusobnom sporazumu, po osiguranju autorskih prava.

Čl. 5

Narušavanje sporazuma po odredbama koje se tiču naučnih istraživanja.

1. Svaka strana je odgovorna za ostvarenje ciljeva sporazuma.
2. Sporazum je narušen ako se ne ispuni u potpunosti ili delimično, ako se prekorače ustanovljeni rokovi, ili izvršenje ne odgovara sadržaju opšteg sporazuma.
3. Sporazum nije narušen u slučaju da nije bilo uspeha u rešavanju planiranih zadataka uprkos uzimanja u obzir najnovijih dostignuća nauke i tehnike.

Čl. 6

Rešavanje sporova po odredbama koje se tiču naučnih istraživanja.

1. Obe strane se slažu da svi sporovi koji nastanu u toku realizacije ovog sporazuma budu rešeni obostranim dogovorom.
2. U slučaju da do rešenja spora ne dodje ugovor se smatra raskinutim.

Čl. 7

Zaključne odredbe.

1. Period važenja ovog sporazuma ustanovljava se na tri godine počev od datuma potpisivanja. Ako posle isteka važnosti sporazuma nijedna strana ne odluči da ga raskine, on se automatski produžava za sledeće tri godine.
2. Svaka strana može da odustane od sporazuma. Odustajanjem jedne strane, sporazum se smatra nevažećim po isteku tri meseca od obaveštavanja druge strane o odustajanju od sporazuma.

-3-

3. Sve izmene i dopune ovog sporazuma vrše se uz pismenu saglasnost obe strane i postaju integralni deo sporazuma.
4. Ovaj sporazum je sastavljen u dva primerka istog sadržaja i važnosti, od kojih je jedan na srpskohrvatskom a drugi na poljskom jeziku. Svaka strana poseduje odgovarajući primerak.

REKTOR
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Opolu

Prof.dr.hab. Stanislaw Kochman

DIREKTOR
Astronomske opservatorije
u Beogradu

Miodrag Mitrović
Miodrag Mitrović

Испред Сукјеница у Кракову, новембар 1985.

ИЗВЕШТАЈИ И ПРОГРАМИ БОРАВКА

ПРОГРАМ

посете др Милана Димитријевића (Институт за физику - Београд, Југославија) Институту за физику Педагошке академије, Ополе, Пољска.

Април 9, 1984 (понедељак)
Долазак и смештај.

Април 10, 1984 (уторак)
10:00 - 11:45 Састанак у управи Института за физику.
12:00 - 13:30 Састанак са истраживачима у физици плазме.
15 - 16 Разгледање истраживачких лабораторија.

Април 11, 1984 (среда)
10:30 - 13:30; 15:00 - 16:30 Радни састанак са др Т. Вујецом, др Ј. Мусјелоком, др Ј. Кушом, Мгр Х. Јанусом.

Април 13, 1984 (четвртак)
10:00 - 11:00 Радни састанак са др А. Голијем
11:00 - 13:00 са др Б. Грабовским
15:00-30 - 16:30 Предавање др Димитријевића у општем Семинару Института.

Април 14, 1984 (петак)
10 - ? Радни састанак са др Ј. Халенком и Мгр. Б. Ваником.
15 - ? Радни састанак са др А. Голијем.

Април 15, 1984 (субота)
Туристичка екскурзија у Ченстохову.

Април 16, 1984 (недеља)
Слободно

Април 16, 1984 (понедељак)
10:00 - Радни састанак, предавање др Димитријевића, рекапитулација резултата посете.

Април 17-18, 1984 (уторак, среда)
Туристичка екскурзија у Краков. Одлазак

PROGRAM posete Dr Boleslava Grabovskog Astronomskoj Opservatoriji

- 24.10.1985 četvrtak. Dolazak u Beograd u 12^h i 50^m, odlazak u hotel, ručak, odmor, razgovor sa M. Dimitrijevićem o zajedničkoj saradnji i o zajedničkom radu na proučavanju uticaja zakrivljenosti trajektorija na profile spektralnih linija.
- 25.10.1985 petak. Dolazak na opservatoriju, razgovor sa članovima grupe za astrofiziku, ~~prizor~~ razgovor sa direktorom, obilazak opservatorije, ~~zajedničk~~ diskusija o zajedničkom radu.
- 26.10.1985 subota. slobodno
- 27.10.1985 nedelja. slobodno
- 28.10.1985 ponedeljak. Borevak na opservatoriji. Seminar Dr Grabovskog na naučnom skupu Opservatorije.
- 29.10.1985 utorak. Poseta Institutu za fiziku u Beogradu. Obilazak laboratorije Dr Nikole Konjevića.
- 30.10.1985 sreda. Razgovor o budućem zajedničkom radu i o daljim mogućnostima za proširenje saradnje. U 15^h25^m odlazak iz Beograda.

Dr Milan Dimitrijević

viši naučni saradnik Astronomске

Opservatorije

ИЗВЕШТАЈ О БОРАВКУ ДР БОЛЕСЛАВА ГРАБОВСКОГ
НА АСТРОНОМСКОЈ ОПСЕРВАТОРИЈИ

Др Болеслав Грабовски је дошао у Београд у четвртак 24. октобра 1985. После смештаја у хотел, обављен је разговор са Др М. Димитријевићем о заједничкој сарадњи и о заједничком раду на проучавању утицаја закривљености трајекторија на профиле спектралних линија. У петак, 25. октобра, Др Грабовски је боравио на А. О. У току боравка, обавио је разговор

са директором, обишао А. О. и обавио заједнички разговор са члановима астрофизичке групе, којима је изложио програме на којима раде он и његови сарадници на Институту за физику WSP у Ополу (Пољска). У понедељак 28.10. Др Грабовски је на опсерваторији одржао предавање са насловом: „Астрофизичко“ и „релативистичко“ одређивање масе белих патуљака. У току дана разговарао је са И. Винцеом, В. Кршљанином и М. Димитријевићем о проблемима од заједничког интереса. У уторак, 29.10. Др Грабовски и Др Димитријевић, посетили су Институт за физику у Београду, при чему су обишли лабораторију Др Коњевића и разговарали са њим и члановима његове групе. У среду 30.10. Др Грабовски и Др Димитријевић су посетили Катедру за физику Природно-математичког факултета, при чему су обишли Лабораторију за спектроскопију плазме и разговарали са Проф. Др Јагошем Пурићем, Проф. Др Јарославом Лабатом, и М. Ђуком. У четвртак, 31.10. Др Грабовски је отпутовао за Пољску.

Боравак Др Грабовског био је од изузетне користи за заједничку сарадњу и научна истраживања која улазе у оквир пројекта: „Физика и динамика небеских тела“ код РЗН СР Србије.

31.10.1985.

Др Милан Димитријевић

Рynek Główny у Кракову, новембар 1985. Десно Сукјенице.

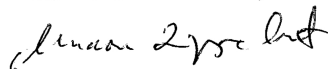
IZVEŠTAJ SA PUTA U POLJSKU

ОДНОС СТАВОВА - ПОЛИТИЧКА
КРИВИЦА ЗА НЕПОВЕРЉИВОСТ
С. С. С. Р.
Бр. 1535
19. 12. 1985 год.
БЕОГРАД - Волгина 7

OD 17 do 28 novembra 1985 godine boravio sam u Poljskoj. Osnovni cilj ovog puta bio je studijski boravak u Institutu za fiziku u Opolu radi nastavljanja zajedničkog rada i razgovora sa kolegama iz Instituta i to: Dr B. Grabowskim, Dr J. Malenkom, Dr A. Golijem i Dr T. Wujecom. U toku boravka održao sam predavanje pod naslovom: "Uticađ pritiska na spektralne linije iz astrofizičke i fizičke plazme." Sa Dr B. Grabowskim sam nastavio zajednički rad na istraživanju uticaja zakrivljenosti trajektorija perturbera na profile spektralnih linija. Na osnovu zajedničkih razgovora i razmišljanja o ovom problemu kao i kasnijeg dopisivanja, poslaćemo jedan zajednički rad na Konferenciju o fizici jonizovanog gasa u Šibeniku sledeće godine. Sa Dr Wujecom sam razgovarao o zajedničko planiranju njegovog budućeg eksperimenta za istraživanje spektralnih linija nikla i bakra. Takodje sam razgovarao o eventualnom sklapanju sporazuma o zajedničkoj saradnji između naših institucija.

U toku svog boravka, posetio sam i Opservatoriju u Vroclav gde sam upoznao astronome sa radom naše astrofizičke grupe. Osim toga posetio sam u Krakovu Astronomsku opservatoriju i Fizički institut Jagelonskog univerziteta gde sam imao veoma interesantnu diskusiju sa Dr Pokšivkom koja otvara perspektive za zajedničku saradnju.

Dr Milan Dimitrijević

О САРАДЊИ СА ПОЉСКОМ

Od 7. do 14. novembra 1986. godine gost Astronomске опсерваторије биће Др Болеслав Грабовски директор Института за физику у Ополу (Пољска). У току посете за њега је предвидјен следећи

PROGRAM BORAVKA

- 7.11. петак Долазак у Београд и смештај у хотел.
- 8.11. субота Разговор са М.Димитријевићем о заједничком раду.
- 9.11. недела Сlobодан дан
- 10.11. понедељак Долазак на Опсерваторију. Разговор са члановима астрофизичке групе. Пријем код директора.
- 11.11. Посета Институту за физику. Разговор са М.Димитријевићем о заједничком раду.
- 12.11. среда У 13 часова Семинар на Опсерваторији.
"Ионизациони баланс у звезданим атмосферама"
- 13.11. четвртак Посета Природно-Математичком факултету. Заједнички рад са М.Димитријевићем
- 14.11. петак Оdlazак из Београда

ИЗВЕШТАЈ О БОРАВКУ ДР Б. ГРАБОВСКОГ

Од 7 до 14(?) новембра 1986. године, гост Астрономске опсерваторије у Београду био је Др Болеслав Грабовски директор Института за физику у Ополу (Пољска). У току свога боравка, др Грабовски је одржао предавање под насловом: *Ионизациони баланс у звезданим атмосферама*. Осим Астрономске опсерваторије где је разговарао са Директором М. Митровићем, као и члановима астрофизичке групе, посетио је Институт за физику где је разговарао са Др М. Поповићем и Др А. Михајловом, Катедру за физику Природно-математичког факултета у Београду где је разговарао са проф. Др Ј. Пурићем и Природно-математички факултет у Новом Саду где је био гост Др М. Павлова. Остатак времена радио је са Др М. Димитријевићем на истраживању утицаја потенцијала дугог домета на облик спектралних линија, што је предмет заједничке сарадње. Боравак Др Грабовског био је од изузетне користи за сарадњу са Институтом за физику из Опола, о чему је склопљен уговор о заједничкој сарадњи. Резултати ове сарадње улазе у оквир пројекта код РЗН.

У Београду, 23.12.1986.

Др Милан Димитријевић

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА
 ИНСТИТУТ ЗА АСТРОНОМСКА ИСТРАЖИВАЊА
 С. А. П. ©
 БЕОГРАД

IZVEŠTAJ SA SLUŽBENOG PUTA U POLJSKU

ПРИМЉЕНО: 28.12.82			
Орг. јед.	С. Р. О. Ј.	Прилог	Вредност
			4+5

U periodu od 11 do 20 novembra, nalazili smo se na službenom putu u Poljskoj. Na ovom putu boravili smo na Institutu za fiziku Pedagoškog fakulteta u Opolu (Wysza szkola pedagogiczna-najviša škola pedagoška). Boravak je ostvaren u okviru bilateralnog sporazuma o saradnji između naše dve ustanove, pri čemu je tema saradnje: "Zračenje i sudari u astrofizičkim i laboratorijskim plazmama".

U toku boravka u Opolu, M. Mitrović je obavio razgovore sa rektorom Pedagoškog fakulteta, profesorom Kechmenom i prorektorom, profesorom Vaclavkom. Tema ovih razgovora bila je razvijanje i proširenje saradnje između naše dve ustanove kao i razmatranje proširenja saradnje na druge institucije, pre svega na Univerzitet u Beogradu. Zaključci do kojih se došlo u ovim razgovorima su:

a) Dogovoreno je da Institut za fiziku WSP organizuje u 1989 ili 1990 godini konferenciju čija bi tema bila tema našeg zajedničkog projekta. Ova konferencija, čija bi okosnica bila rezultati našeg rada na projektu, okupila bi i druge zainteresovane istraživače iz Poljske i Jugoslavije i nadamo se omogućila uključivanje drugih ustanova u rad na našoj zajedničkoj temi.

b) Dogovorena je razmena publikacija, odnosno Opservatorija bi slala Pedagoškom fakultetu Bull.Obs.Astr. i Publikacije, a Poljska strana Opservatoriji svoje izdanje Zeszyty Naukowe WSP.

c) Razgovarano je o mogućnosti proširenja saradnje sa drugim ustanovama u Beogradu, pre svega sa Univerzitetom, da bi se, u budućnosti, ova saradnja sa bilateralnog podigla na republički nivo. U tom cilju, Direktor Mitrović je upoznao rektora i prorektora sa takvim mogućnostima kod nas i predložio da povede odgovarajuće razgovore sa Prof. Jagošem Purićem sa PMF i sa Rektorom Beogradskog univerziteta, profesorom Unkevićem. Poljska strana je unela u svoje planove za 1988. godinu, da pošalje predstavnike Beogradskog Univerziteta pre svega rektora Unkevića i Profesora Purića, da bi se obavili odgovarajući razgovori.

d) S obzirom da se od 25 do 29 jula/avgustina sledeće godine, u Torunju održava IX Medjunaredna konferencija o oblicima spektralnih linija, najvažnija konferencija za oblast solarne i stelarne spektroskopije, povedeni su razgovori o mogućnosti da boravak na ovoj konferenciji sa M. Dimitrijevića, V. Kršljanina, I. Vincea sa Astronomske opservatorije, M. Konjevića iz Instituta za fiziku, i J. Purića sa PMF, bude finansijski potpomognut od strane Pedagoškog fakulteta u Opolu i od

organizatera Konferencije u Terunju. B.Grabovski je prihvatio zaduženje da o teme razgovara sa organizaterom konferencije Prof. Šudijem i da nam rezultate ovih razgovora saopšti kada u decembru bude u Beogradu.

U toku boravka, M.Dimitrijević je sa B.Grabowskim radio na istraživanju uticaja zakrivljenosti trajektorija perturbatora na profile spektralnih linija astrofizičke i laboratorijske plazme. Rezultat ove aktivnosti biće dva članka za međunarodne časopise. U toku boravka za oba članka je uradjena prva verzija i prediskutevano šta još treba uraditi do finalizacije. Dogovoreno je da kada dođe u decembru, Grabowski donese finalno pripremljenu verziju jednog od članaka i da je još jednom zajedno pogledamo, da bi je po povratku odmah poslao izdavaču.

M.Mitrović i ja smo u toku boravka u Poljskoj posetili i Opservatoriju u Vroclavu, gde smo obavili razgovore sa astrofizičarima i naročite astrometristima. Drugeve iz Vroclava smo upoznali sa radom Beogradske opservatorije. Naročita pažnja bila je posvećena razgovoru sa Dr Bemom koji je nekada saradjivao sa Opservatorijom u Beogradu. Razgovarano je o obnavljanju njegove saradnje sa opserv. S.Sadlžakov i dogovoreno da ga S.Sadlžakov pozove na Beogradsku opservatoriju. Nadamo se da će razgovor M.Mitrovića sa predstavnicima Vroclavske opservatorije doprineti oživljavanju ove saradnje.

Beograd 27.12.1987

M. Dimitrijević
M. Dimitrijević

У Кракову, новембра 1985.

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Od 10 do 17 decembra 1987. godine gost Astronomske opservatorije
biće Dr BOLESLAV GRABOVSKI Direktor Instituta za fiziku WBP iz
Opola u Poljskoj.

PROGRAM BORA V K A

- Četvrtak 10.12. Dolazak u Beograd. Smeštaj u hotel. Zajednički
rad sa M.Dimitrijevićem. Boravak na Opservatoriji
- Petak 11.12. Dolazak na Opservatoriju i rad sa M.Dimitrijevićem
10^h Seminar B.Grabovskog
11^h Razgovor sa Direktorom M.Mitrovićem
Odlazak u Institut za Fiziku, razgovor sa
Dr M.Popovićem u 13^h
Obilazak laboratorija M.Popovića
Rad sa M.Dimitrijevićem.
- Subota 12.12. Zajednički rad sa M.Dimitrijevićem
Slobodno
- Nedelja 13.12. Slobodno
Odlazak vozom za Prištinu.
- Ponedeljak 14.12. Poseta Univerzitetu u Prištini.
10³⁰ Seminar Dr Grabovskog
Obilazak laboratorije Dr Lutfi Istrefije
- Utorak 15.12. Zajednički razgovori i rad sa Dr Lutfi Istrefijer
i drugim saradnicima Univerziteta u Prištini.
Povratak u Beograd.
- Sreda 16.12. Zajednički rad sa M.Dimitrijevićem
- Četvrtak 17.12. Odlazak za Poljsku u jutarnjim časovima.

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА
ИНСТИТУТ ЗА ФИЗИКУ И МАТЕМАТИЧКА ФИЗИКА

Бр. 702.
3.12.1987 год.
БЕОГРАД - Волгина 7

Milica Lovric

Заведено на Астрономској опсерваторији 28.12.1987, бр. 777.

ИЗВЕШТАЈ О БОРАВКУ ДР БОЛЕСЛАВА ГРАБОВСКОГ У БЕОГРАДУ

Од 11. до 17. децембра 1987. године, гост Астрономске опсерваторије у Београду био је Др Болеслав Грабовски, директор Института за физику Педагошког Универзитета у Ополу (Пољска).

Б. Грабовски је у Београд дошао 11. децембра и после смештаја у хотел започео заједнички рад са М. Димитријевићем на изучавању утицаја закривљености трајекторија пертурбера на профиле спектралних линија.

У суботу увече Б. Грабовски и М. Димитријевић су отишли возом за Скопље. После краћег разгледања града, у недељу смо дошли у Приштину где нас је сачекао Др Љутфи Истрефи, генерални секретар Савеза Друштва математичара, физичара и астронома Југославије и ванредни професор на Универзитету у Приштини. Понедељак 14. децембар и уторак 15. децембар, провели смо у Приштини. У току боравка у Приштини, посетили смо Универзитетску библиотеку и Покрајински завод за међународну сарадњу. У Покрајинском заводу, разговарали смо са Директором ове установе, Др Али Дидом, кога сам упознао са активностима Астрономске опсерваторије и њеном међународном сарадњом. Затим је са Грабовским водио разговор о успостављању сарадње Педагошког универзитета у Ополу и Универзитета Косова и о могућностима за размену студената, лектора и научноистраживачког кадра.

Са Др Љутфијем Истрефијем вођен је разговор о успостављању сарадње између Друштва математичара, физичара и астронома Југославије. Љутфи Истрефи је у својству Генералног секретара Савеза друштава написао одговарајуће писмо које ће Б. Грабовски предати председнику Друштва физичара Пољске, професору Скалинском. Донет је закључак да се испита да ли постоји интерес за овакав споразум и са Друштвом астронома Пољске.

Са Др Љутфијем сам разговарао и о Споразуму о сарадњи Савеза Друштава са Совјетским Савезом, за који је заинтересована Астрономска опсерваторија и о чијем потписивању са Совјетске стране Др Љутфи још нема никаквих вести.

Обавештен сам да се Астрономија предаје један семестар у оквиру студија физике и да је предавач Др Расим Бејтулаху.

У среду 16. 12. Б. Грабовски је боравио на Астрономској опсерваторији, где га је примио Директор М. Митровић са којим је разговарао о сарадњи и проширењу наше сарадње по билатералном споразуму о заједничким истраживањима на теми „Зрачење и судари у астрофизичким и лабораторијским плазмама“, на друге установе у Београду. М. Митровић је обавестио Б. Грабовског да је обавио разговор са Ректором Београдског универзитета професором Унковићем који се у принципу слаже са оваквим иницијативама, као и са проширењем сарадње на размени студената, лектора и истраживача у другим областима.

Б. Грабовски је пред пут разговарао са Професором Шудијем, организатором IX Међународне конференције о облицима спектралних линија у Торуњу о томе да на ову конференцију бесплатно или под врло повољним условима буду позвани М. Димитријевић, В. Кршљанин, И. Винце, Н. Коњевић и Ј. Пурић. Разматрање ове могућности је у току.

У четвртак 17.12, Б. Грабовски је посетио Институт за физику где је обишао лабораторију и разговарао са Др А. Михајловим, Др М. Поповићем, Др Н. Коњевићем и Др М. Курепом.

У току боравка Б. Грабовског ми смо урадили последњу проверу финалне верзије заједничког рада за међународни часопис: Б. Грабовски, А. Чаински, М. С. Димитријевић: EFFECT OF THE [нечитко] ON WIDTHS AND SHIFTS OF SPECTRAL LINES IN THE IMPACT APPROXIMATION. Једну копију рукописа овог рада као и одговарајући број копија апстракта [нечитко]

Сем тога, продискутовали смо финализацију другог научног рада и направили план и поделу посла за рад који ће бити упућен на XIV Symp. Phys. Ioniz. Gases, Сарајево 1988.

Београд 28.12.1987.

Милан Димитријевић

Заведено на Астрономској опсерваторији
22.08.1988, бр. 09 515

ИЗВЕШТАЈ О БОРАВКУ ДР Б. ГРАБОВСКОГ

Од 15. до 21. августа 1988. године гост Астрономске опсерваторије у Београду био је Др Болеслав Грабовски, директор Института за физику Педагошког Универзитета у Ополу (Пољска). Др Б. Грабовски је у Београд дошао на основу споразума о непосредној сарадњи између Астрономске опсерваторије у Београду и Педагошког Универзитета у Ополу, на теми: ЗРАЧЕЊЕ И АТОМСКИ СУДАРНИ ПРОЦЕСИ У АСТРОФИЗИЧКИМ И ЛАБОРАТОРИЈСКИМ ПЛАЗМАМА.

Б. Грабовски је у Београд дошао 15. августа, где је заједно са М. Димитријевићем извршио последње консултације пред излагање заједничког рада на Конференцији за физику јонизованог гаса у Сарајеву. 15. августа Б. Грабовски полази за Сарајево где од 16. до 18. августа учествује у раду ове конференције. На њој излаже заједнички рад: М. С. Димитријевић, А. А. Михајлов, Б. Грабовски: THE INFLUENCE OF DEBYE SHIELDING ON THE STARK WIDTHS AND SHIFTS OF ION LINES IN THE ADIABATIC LIMIT.

19. августа Б. Грабовски долази у Београд. 19. до 21. ради са мном на коначној финализацији заједничког рада: Б. Грабовски, А. Чаински, М. С. Димитријевић: EFFECTS OF CURVILINEARITY OF THE PERTURBER TRAJECTORY ON BROADENING OF SPECTRAL LINES IN THE IMPACT APPROXIMATION.

О САРАДЊИ СА ПОЉСКОМ

Б. Грабовски одлази за Пољску 21. августа. Његова посета била ј од великог значаја за заједнички рад и за даљи развој сарадње са Пољском. О дoметима ове сарадње сведоче два заједничка рада поменути у овом извештају, који такође улазе у пројекат код РЗН Србије.

IZVEŠTAJ O BORAVKU PROFESORA BOLESŁAVA GRABOVSKOG

Od 13 do 18 marta, gost Astronomske opservatorije u Beogradu bio je Profesor Boleslav Grabovski sa Pedagoškog univerziteta u Opolu u Poljskoj. U toku boravoa nastavljena je zajednička saradnja na fizici zvezdanih atmosfera. Najveći deo vremena radili smo zajedno na konačnoj verziji članka:

B.Grabowski, A.Czainski, M.S.Dimitrijević

EFFECT OF BACK REACTION ON BROADENING OF ATOMIC SPECTRAL LINES
IN THE IMPACT APPROXIMATION

koji je poslat u Journal of Quantitative Spectroscopy and Radiative Transfer. Pored toga razgovarali smo i o pravcima dalje saradnje na ovoj temi.

U petak 16. marta uveče, B.Grabowski je otišao u posetu Univerzitetu u Novom Sađu, gde je posetio laboratorije Dr Stevice Djurovića, Dr B. Vujičića i R.Kobilarova, i obavio sa njima razgovore. U nedelju 18 marta B.Grabowski je nastavio put za Poljsku.

U Beogradu 21.03.1990.

Dr Milan Dimitrijević

У Кракову, новембра 1985.

ПРЕПИСКА

Писмо Антона Голија М. С. Димитријевићу од 13. 12. 1982.

13. 12. 1982

Cher Mr Dimitrijević,

Comme je vous en ai promis, j'ai présenté à mes collègues le dossier que vous m'avez laissé comme "souvenir" à Meudon. Toute l'équipe qui s'occupe de la physique de plasma et spectroscopie est vivement intéressée par une collaboration éventuelle avec vous et vos collègues. Pour vous orienter un peu sur nos travaux je vous envoie une liste des publications des gens de notre groupe, j'ignore si elle est complète! Ses titres polonais doivent être au moins partiellement compréhensibles pour vous (comme nos langues se ressemblent). Cela permettrait à vous d'avoir une idée sur nos travaux scientifiques. En outre dans nos projets d'invitations de chercheurs étrangers pour l'année 1983 nous avons fixé votre nom pour un séjour de deux semaines environ. Les autorités locales sont d'accord, mais pour l'instant ^{nous attendons} l'accord du ministère (l'état de guerre a changé un peu nos compétences) - mais au principe nous ne prévoyons pas de difficultés. En ce qui concerne les "habitudes" liées à telle échange de chercheurs - elles sont les suivantes: Le voyage doit être payé par l'organisme d'origine de la personne invitée, le séjour par l'École qui invite. Si cela vous convient (et le profil de nos travaux vous encourage) vous pourriez

envisager un court séjour avant les vacances 1983 (mai, juin?) pour établir un projet d'une collaboration éventuelle.
Il faut peut être ajouter une remarque sur la liste des publications. Quelques uns vous semblent bizarres - là où vous trouverez l'expression "Ferroelectrica" etc., mais il s'agit d'une nouvelle source de plasma très intéressante, dont les conditions physiques sont encore peu connues (surtout sur le plan théorique).

À l'occasion des fêtes de fin d'année nous présentons nos meilleurs vœux de bonne santé et de bonheur pour l'année à venir à vous, votre patron et d'autres collaborateurs.

Permettez moi, Monsieur, d'exprimer mes sentiments dévoués.

13. 12. 1982.

Драги г. Димитријевићу,

Као што сам Вам обећао, представио сам мојим колегама досије који сте ми оставили као "сувенир" у Медону. Цела екипа која се бави физиком плазме и спектроскопијом живо је заинтересована за евентуалну сарадњу са Вама и Вашим колегама. Да Вас мало упутим у наше радове шаљем Вам списак публикација људи из наше групе, неznam да ли је потпуна. Ови

наслови на пољском треба да су Вам, бар делимично, разумљиви (пошто су нам језици слични). То ће Вам омогућити да стекнете идеју о нашим научним радовима. Осим тога, у нашим плановима за позивање иностраних истраживача за 1983. годину, ставили смо Ваше име за боравак од око две недеље. Локалне власти се слажу а тренутно чекамо одобрење министарства (ратно стање је мало променило наше компетенције) - али, у принципу не предвиђамо тешкоће. Што се тиче "обичаја" повезаних са таквом разменом истраживача - оне су следеће: Пут треба да плати институција позване особе, а боравак Школа која позива. Ако Вам то одговара (и квалитет наших радова Вас охрабрује), могли бисте да планирате кратак боравак 1983, пре распуста (мај, јун?), да би се установио пројекат евентуалне сарадње.

Можда треба додати једну примедбу на листу публикација. Неке ће Вам изгледати чудно - тамо где нађете израз "Ferroelectrica" итд. Ради се о новом, веома интересантном извору плазме, чији су типични услови још увек мало познати (нарочито са теоријског аспекта).

Поводом празника на крају године шаљемо најбоље жеље за добро здравље и срећу у години која долази Вама, вашем руководиоцу и другим сарадницима.

Дозволите ми, Господине, да изразим моја одана осећања.

Антони Голи

др Милан Димитријевић
Институт за физику
11001 Београд - Југославија

Београд, 23. 01. 1984.

Уважени др Грабовски,

Ових дана сам добио писмо од 27. новембра са официјелним позивом од проректора Новаковске. Биће ми веома драго да се сретнем са Вама и осталим колегама у Ополу и, ако немате друге планове могу да допутујем у Ополе у понедељак, 9. априла. Било би веома добро ако бих од Вас добио обавештење до краја марта. За сваки случај Вам дајем број мог кућног телефона у Београду: 450-732. Желим Вам све најбоље и надам се да ће то бити почетак наше сарадње.

С уважавањем
Милан Димитријевић

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Писмо Болеслава Грабовског М. С. Димитријевићу од 8. 08. 1984.

B. Grabowski
Institute of Physics
Oleska 48
45-052 Opole, Poland

August 8, 1984.

Dr M. Dimitrijević
Institute of Physics
11001 Beograd - Yugoslavia
P.O.Box 57

Dear Dr Dimitrijević,

I think, it will be more convenient for us to write and ride in English than using Russian "cirilitza".

Thank you very much for your post-card and letter of 16 Jun and for reprints of your papers and scientific programme of the conference on the line shape. Indeed, you are very hard working person, your results are unusually numerous and, furthermore, weighty.

In the matter of the project of the official cooperation of our Institutes, the documents prepared by us - as I have mentioned in an earlier letter - wait for new Rector. I hope, the situation changes in favour of us in this September or October.

I would like to inform you also, that in the subject of the intended paper of our co-authorship, I still have, unfortunately, no results. All last time I have devoted to prepare a paper on 8th European Regional Astronomy Meeting (IAU) that will hold at Toulouse (France), 17-21th of this September. I have got a small grant and I have a chance to take part in the Meeting and to present this paper.

I send to you herewith the one-page abstract of the paper. As soon as the full-length paper will be prepared, I will send that as well. I hope that in this October I will be working in theme of our common interest. I am very interested in that. Now it seems, unfortunately, that no of my coworkers will take part in the Conference in Sibenik.

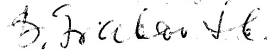
I infor you kindly that I have included your arrival to Poland to the program of international cooperation of our Colledge and I hope,

we will meet ourselves in Poland (and in Yugoslavia?) next year.

I send to you best wishes of nice holidays.

I remain with the best regards,

Yours sincerely

B. Grabowski

8. август 1984.

Драги др Димитријевићу,

Мислим да би нам више одговарало да пишемо и читамо енглески него да користимо руску "ћирилицу".

Хвала много за разгледницу и писмо од 16. јуна и за сепарате Ваших чланака и научни програм конференције о облицима спектралних линија. Ви сте заиста вредна особа, Ваши резултати су неуобичајено бројни и шта више имају тежину.

Што се тиче пројекта о официјелној сарадњи наших Института, документа која смо припремили - као што сам напоменуо у ранијем писму - чекају новог ректора. Надам се, да ће се ситуација променити повољно за нас у септембру или октобру.

Такође бих желео да Вас информишем, да по питању намераваног заједничког рада, на жалост још немам резултата. У последње време сам се посветио припреми прилога за 8. Европски регионални скуп (МАУ), који ће се одржати у Тулузи (Француска), 17-21, овог септембра. Добио сам малу стипендију и имам могућност да учествујем на Скупу и представим тај рад.

Са овим Вам шаљем апстракт прилога од једне стране. Чим буде припремљен цео рад, послаћу га такође. Надам се да ћу овог октобра радити на теми од нашег заједничког интереса. Веома сам заинтересован за то.

Сада нажалост изгледа да нико од мојих сарадника неће учествовати на Конференцији у Шибенику.

Обавештавам Вас да сам Ваш долазак у Пољску укључио у програм међународне сарадње нашег Колеца и надам се, да ћемо се срести у Пољској (и у Југославији) следеће године.

Шаљем Вам најбоље жеље за лепе празнике.

Остајем са најбољим поздравима,

Искрено Ваш

Б. Грабовски

Медон, 1. 11. 1992.

Драги пријатељу,

Надам се да сте примили моје писмо из Београда, пре поласка на "Јесење кружно путовање". Са овим писмом су два моја последња чланка и француски туристички проспекти о Пољској. Како сте и какви су Ваши планови за следећу годину? Мислим да никада нисам написао толико чланака као у овом периоду, пошто је то начин да се превазиђу свакодневни проблеми. Ако хоћете да дођете у Београд следеће године, само ми јавите на време.

Са најбољим жељама и поздравима
Милан Димитријевић

СР Југославија
Савезно министарство
за науку, технологију
и развој

2. 09 1993.

Драги Болеславе,

Хвала за писмо од 15. 07. 1993. Са овим писмом су моји нови резултати и ја продужавам да радим марљиво на ширењу линија. У суботу напуштам Београд и бићу веома близу Пољске. Имам предавање по позиву на "Међународној конференцији о ЦП [Chemically Peculiar] и магнетним звездама на, и близу, горњег дела Главног низа" у Татранској Ломници. Да ли ћемо се можда тамо срести? Такође планирам да посетим Министарство науке Словачке у Братислави и Председника Европског физичког друштва у Будимпешти. Како сте? Како је Халенка и други?

Срдачни поздрави,

Милан Димитријевић

СР Југославија
Савезно министарство
за науку, технологију
и развој

14. I 1994, Београд

Драги Болеславе,

Велико хвала за Ваше писмо од 19. 12. Још једном Вама и Вашој породици желим срећну и успешну Нову годину.

Хвала такође за жељу да наставите нашу прекинуту сарадњу, која је за мене била веома занимљива. Веома ми је важно да сте спремни да наставите нашу сарадњу сада, пошто сам одлучио да више никада не сарађујем са људима који нису спремни да сарађују у овом тренутку, када се против моје земље води специјални рат са лажима као главним оружјем. Овде је придодато неколико примера. Посебно Вам скрећем пажњу на 12 беба из Бањалуке. После њихове смрти, за коју су директно одговорне Уједињене нације, амерички, француски и немачки отправник послова у Београду и Бутрос Гали, Српски народ је одлучио да ослободи коридор између Бањалуке и Србије по СВАКУ ЦЕНУ и да га задржи по сваку цену. Ипак, упркос рата и лажи, ја одржавам сарадњу са већином старих пријатеља. Ако ми пошаљете званичан позив, покушаћу да Вас посетим овог пролећа.

Ове године, крајем августа, у Југославији ће се одржати 17. SPIG [Summer school and international conference on Physics of Ionized Gases]. Ако сте заинтересовани да узмете учешће, молим Вас обавестите ме. 16. SPIG био је у Београду 1993. уместо 1992. Посебно сам захвалан мојим пријатељима, Силви Сахал-Брешо из Медона и Проф. Жозеу Сераоу из Лисабона, који су одржали предавања по позиву.

Веома сам Вам захвалан за веома занимљив чланак. Погледао сам садржај Скупа и веома сам заинтересован да видим прилог М. Гризињског (страна 129), Халенке и Ваш (стр. 141) и ако нађете било који други чланак где чланци група у Београду, Новом Саду и моји, цитирани. Припремам путовање у Париз, Ваљадолид и Лисабон у пролеће и ако Вам треба нешто из Париза или могу за Вас тамо нешто да урадим биће ми задовољство.

Са најбољим жељама и поздравима,
Милан Димитријевић

СР Југославија
Савезно министарство
за науку, технологију
и развој

25. I 1994, Београд

Драги Болеславе,

Надам се да си примио моје задње писмо и карту са поздравима. Прошле недеље био сам у Будимпешти на Астрономској опсерваторији где сам одржао предавање: "Астрофизички значај истраживања Штарковог ширења" и лекцију у Српској гимназији у Будимпешти: "Никола Тесла и његово научно наслеђе". Са мађарским пријатељима такође смо одлучили да организујемо и установимо трогодишњу југословенско - мађарску астрономску конференцију која би сваки пут била једну годину после Конгреса МАУ [Међународне астрономске уније]. Прва ће бити у априлу 1995. у Баји у Мађарској. Ако сте заинтересовани да учествујете само ме обавестите.

Такође, овде су придодати моји нови чланци.

Са најбољим жељама,
Милан Димитријевић

БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА ВЕЗАНИХ ЗА ПОЉСКУ

А. НАУЧНИ РАДОВИ У МЕЂУНАРОДНИМ ЧАСОПИСИМА

1. М. S. Dimitrijević, A. A. Mihajlov, Z. Djurić, B. Grabowski: ON THE INFLUENCE OF DEBYE SHIELDING ON THE STARK BROADENING OF ION LINES WITHIN THE CLASSICAL MODEL, J. Phys. B **22**, (1989), 3845-3850.
2. B. Grabowski, A. Czainski and M. S. Dimitrijević: EFFECT OF BACK REACTION ON BROADENING OF ATOMIC SPECTRAL LINES IN THE IMPACT APPROXIMATION, J. Quant. Spectrosc. Radiat. Transfer **45**, (1991), 181-188.

Б. НАУЧНИ РАДОВИ У ЗБОРНИЦИМА МЕЂУНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦИЈА ШТАМПАНИ У ЦЕЛИНИ

3. B. Grabowski, M. S. Dimitrijević: TRAJECTORY EFFECTS ON THE PHASE SHIFT IN THE IMPACT APPROXIMATION, XIII Symp. Phys. Ioniz. Gases, Šibenik (1986), 299-302.

b

4. M. S. Dimitrijević, A. A. Mihajlov, B. Grabowski: THE INFLUENCE OF DEBYE SHIELDING ON THE STARK WIDTHS AND SHIFTS OF ION LINES IN THE ADIABATIC LIMIT, XIV Symp. Phys. Ioniz. Gases, Sarajevo (1988), 329-332.
5. M. S. Dimitrijević: ON THE STARK-BROADENING OF SOLAR AND STELLAR Pd I LINES, European Astronomical Society, 2nd General Meeting Extragalactic Astronomy and Observational Cosmology, Torun (1993), 23.
6. M. S. Dimitrijević, S. Sahal-Bréchet: ON THE STARK BROADENING OF Si IV LINES: REGULARITIES WITHIN SPECTRAL SERIES, IX Int. Conf. Spectr. Line Shapes, Torun (1988), A12. (1-3).
7. A. A. Mihajlov, M. S. Dimitrijević, N. N. Ljepojević: EXCITED HELIUM ATOM STATES POPULATION DUE TO ELECTRON-ION-ATOM RECOMBINATION, European Astronomical Society, 2nd General Meeting Extragalactic Astronomy and Observational Cosmology, Torun (1993), 54.
8. M. S. Dimitrijević, G. Peach: LINE WIDTH REGULARITIES AND SYSTEMATIC TRENDS DUE TO COLLISIONS WITH NEUTRAL PERTURBERS, IX Int. Conf. Spectr. Line Shapes, Torun (1988), D9. (1-3).
9. Milan S. Dimitrijević: 2020, SPECTRAL LINE PROFILES FOR MODELLING OF PLASMA IN FRONT OF A METAL TARGET, "Towards understanding and modelling intense electronic excitation", COST Action CA17126

ПУТОВАЊА

- 1) 1984. Будимпешта, Катовице, Ополе, Ченстохова, Краков.
9-18.04.
- 2) 1985. Катовице, Сосновјец, Хожув, Битом, Тошек, Ополе, Вроцлав,
17-28.11. Краков.
- 3) 1987. Катовице, Гљивице, Ополе, Гоголин, Катовице, Бжег, Олава,
11.11-20.11. Вроцлав, Битом, Катовице.
- 4) 1988. Сосновјец, Торуњ, Хелмжа, Хелмно, Барбарка, Малборк, Гдањск,
22.07-2.08. Варшава.
- 5) 2020. Варшава
16-19.02.

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

ON THE COLLABORATION WITH POLAND

A history of collaboration of Milan S. Dimitrijević with Boleslaw Grabowsky and Poland is presented.

Key words: Cooperation with Poland, Astronomy in Serbia, History of Science, Belgrade Astronomical Observatory